

jócselekedetét. Hogy is mondja a Biblia? „Lépesméz a gyönyörűséges beszéd, édes a léleknek“ . . . , de ugyanakkor érzékelteti, hogy a nem gyönyörűséges beszéd keserősége a léleknek.

Mennyivel másabb, amikor a szó és cselekedet *összhangban* van. Mennyivel jobban esik a kenyér, amikor nemcsak odataszítják, hanem szívélyesen odakínálják. Mennyivel jobban esik az álom, amikor nemcsak ágyat bontnak, de szép álmokat is kívánnak. Mennyivel jobban esik a segítség, ha szavak is alátámasztják a segítő igyekezetet.

Édesanyám mesélte: orvoshoz ment Sepsiszentgyörgyre. Mint minden falusi ember, ő is tartózkodó volt. Jött ez, jött az, az egyik úrnak, a másik nagyságának látszott, s ő mindenkit előre engedett. Az orvos többször kinézett. Láttá, hogy az a falusi nénike alázatosan vár. Egyszer csak hozzászólt: „Jöjjön be édesanyám“!

— Fiam, mondta később, ettől a meleg hívástól minden szorongásom elmúlt, valósággal félig meggyógyultam.

A jócselekedeteket jó szavak kell, hogy kísérjék tehát. Olyan, mint az orgona: nemcsak a prim-hangoknak, a kíséretnek is *összhangban* kell szólniok. Olyan mint a rózsacsokor, amely aszparágusz vagy fenyőág közé kötve mutat igazán jól. Olyan, mint az alma, amelyet nem mindegy, hogy sárosan vagy fényesre törülve nyújtunk át valakinek.

Szolgáljon hát mindez emberi magatartásunk nemesítésére. Ne felejtjük a szép szó cselekedetek nélkül nem sokat ér, de ugyanakkor a cselekedetek is megkívánják, hogy a léleknek jól eső, emberhez méltó szavak kíséretében történjenek. Amen.

JAKAB DÉNES

„INGYEN VETTÉTEK, INGYEN ADJÁTOK“

Mt 10,8b

Aki az életet gyakorlati oldaláról nézi, önmagától is rájön arra, hogy semmit sem kapunk ingyen.

Nem várhatunk a földtől ingyen termést, sem embertársainktól érdek nélküli szívességet. Fizetni kell verejtékkel, szolgálattal, pénzzel, bármivel. Bár egyes alkalmak úgy adódnak, hogy kevesebb a ráfizetés, de így is igaz marad, hogy minden értékért ellenértéket kell adni, mindent valamilyen formában meg kell fizetni. A költő még az életet is Isten pénzének nevezi, amiért kamattal tartozunk.

Nagy általánosságban így van. Vannak azonban kivételek. Jézus tanítása alapján e kivételekről kívánok beszélni. Arról, amit ingyen kapunk és — Jézus tanítása szerint — ingyen is kell adnunk.

A tizenkét tanítvány „kiküldése” alkalmával, többek között Jézus ezeket mondja: „Elmenvén prédikáljatok, mondván: Elközelített a

mennyeknek országa". „Betegeket gyógyítsatok, poklosokat tisztítsatok... Ingyen vettétek, ingyen adjátok" Ne törekedjetez aranyat gyűjteni, se ezüstöt, se rézpénzt, a mindennapi elengedhetetlen szükségeken felül, amit tesztek, ingyen tegyétek.

Jézus maga is ilyen szempontok szerint vitte véghez hivatását. A Hegyi beszédet, melyben tanításának legszebb gyöngyszemei vannak, ingyen hirdette. A sok beteget, akiknek gyógyításáról az evangéliumokban olvasunk, ingyen gyógyította. Zákeust ingyen hozta vissza az emberek közösségébe. A bűnös asszonynak ingyen adta a bocsánatot. Egész életét ingyen adta üdvösségül másoknak.

Ma, amikor mindent meg kell fizetnünk úgy-e milyen csodálatos így nézni fel Jézusra. Bámulatos arra gondolni, hogy a tanítványok is így vitték véghez Jézustól kapott megbízásukat. Maga Pál apostol is ingyen vitte az evangéliumot nagy és veszélyekkel teli missziós útjain. S hogy saját magát anyagilag fenntarthassa, kézműves mesterséget folytatott. De ennél még jobban elcsodálkozhatnánk, ha tudnók, hogy az ún. világmegváltó, embert boldogító nagy tetteket önzetlenül, „ingyen" hajtották végre az emberiség legjobbjai.

Ha bámulatos mindez, hadd kérdezzem meg, mi magunk mit tudnánk ma ingyen tenni másokért?

Az természetes, hogy méltó a munkás a maga jutalmára (Mt 10,10), de ha jellembeli fejlődésünk érdekében tenni akarunk valamit, az előbb elmondottak hatása alól nem vonhatjuk ki magunkat.

Nem tudnám megmondani, hogy kitől hallottam először, csak azt tudom, hogy lelkembe hullott, mint szellők szárnyáról földbe a mag, s gyökeret vert ott, életelveim sorába nőtt, napról napra erősödik e kijelentés: „A jó szó nem kerül pénzbe". Nem, és mégis milyen sokat ér. Milyen jól esik sokszor, ha ráéheztél-szomjúhoztál. Akkor, amikor durvasággal sértett az élet, amikor mindenki szótlanul rohan el melletted, amikor földre tiport a lét áldatlan vihara, s a jerikói úton elfordul mindenki tőled, ilyenkor milyen megfizethetetlen, ha egy jó szív melegével megszólít valaki. Mikor beteg vagy, egészségi állapotod felől érdeklődik valaki, majd gyógyulást kíván. Mikor útra indulsz, s szerencsét kívánnak, mikor rád köszöntik a jó reggelt, amikor „Isten hozott"-al fogadnak, amikor igazságodat elismerik és pártolón melléd szegődnek, úgy-e érzed, milyen megfizethetetlen a jó szó.

Sokszor még szóra sincs szükség, csak egy meleg tekintetre, egy forró kézzszorításra, egy szívből jövő sugárzó mosolyra, melyet átvesz a szomorú arc, s melegétől felmelegedik ő is. Mert ebben már benne van az együttlérés, a jó szándék. Mégis milyen fukarok vagyunk vele, mintha ezt is pénzért adnák. Ritkán osztogatjuk érdek nélkül és öszintén. Mindenkinek van külön-külön lelki ajándéka, amit Istentől ingyen kapott. Tehetséged folytán több tudással rendelkez, mint más. Büszke vagy rá, és kiváltságod fölényel hordozod. Pedig ha megosztod sem leszel szegényebb. Ezt is ingyen kaptad. Add ingyen tovább. Neked hited van, de van akiben rég megrendült a hit. A hit birtokában boldog lenne. Erősítsd testvéred gyenge hitét. Ne legyen nálad kiváltság a hit. Az ingyen kapott és ingyen adott lelki értékek nyomán formálódik életünk Isten akaratahoz — Ámen.

„NEM ÉN KIÁLTOK“

1Kor, 2,12—13

Amikor az ember a legnagyobbat, a legigazabbat mondja, sohasem önmagáról vagy önmagáért beszél, és sohasem pusztán csak önmaga. Itéleteink súlyát, értékét az szabja meg, hogy a végtelenből mekkorát tudunk megfogni és egyéni életünktől mennyire tudtuk függetleníteni magunkat.

Egy ember szíve túlságosan kicsi ahhoz, hogy világméretekben enyhülés szülessen melegéből. Egy ember hangja túlságosan gyenge ahhoz, hogy túl lehessen kiáltani vele a láthatáron. Egy ember szeme túlságosan gyenge ahhoz, hogy a jelenségeket minden látószögből vizsgálhassa. És mégis, az egyes ember szíve, hangja, szeme: egész jelentéktelen, gyöngye valója szükséges a világméretekhez. Mert mégis van szavunknak súlya, szívünknek melege, szemünknek látása.

A költő, amikor szavának súlyát akarja érzékeltetni, azt mondja: „Nem én kiáltok, a föld dübörög“. Vagyis, amit mondani fog, olyan súlyos igazság, hogy akár az egész föld is düböröghetné. Pál apostol, amikor prédikál, hangsúlyozni kívánja többször is: én nem e világnak lelkét vettem, hanem az Istenét, az Ő szent lelkét; nem önmagamot prédikálok, hanem a megfeszített Jézust; és nem önmagamra való tekintettel prédikálok, hanem azért, hogy mindenkit, aki hallgatja az én beszédemet, közel vezessek Jézus szeretetéhez.

Unitárius vallásunk a szabadság vallása. Pál apostol szavával élve; „szabadságra hivatatok atyámfiai“ (Gal 5,13). Vallásos tevékenységünket a szabadság törvénye, vagyis egyéni hitünk diktálta magatartási forma jellemzi. Szabadságunkban esetről esetre nekünk magunknak kell döntenünk hitünk gyakorlásának kérdéseiben. Szabadságunkban önmagunkra vagyunk utalva. Ez a szabadság felelősséggel jár. Egyéni felelős döntéseinkben sokszor elbizonytalanodunk. Nem vagyunk bizonyosak abban, hogy jól döntöttünk-e, a szabadság törvényének szellemében. A fiatal próféta, Jeremiás kétsége merül fel bennünk. Még túl fiatal vagyok és nem tudok beszélni, egy egyház, egy nép, a kereszténység, Jézus vagy Isten nevében. Kevés a tapasztalatom, kevés a tudásom, kicsi a szívem ahhoz a feladathoz, amely a hit világméretű dolgaiban előttem áll.

Valóban, mindaddig nehéz, amíg felismered, hogy bármily gyenge, bármily tudatlan, tapasztalatlan légy is, létjogosultságod van, ha nem pusztán egyéni érdek az, amire támaszkodsz, ami vezérel, hanem az „Isten lelke“, „Isten ereje“.

Így már el tudod mondani: nem én állok előttek egyedül, személyemben itt áll egy olyan egyház, mely Jézus tanításán alapul, alapítója és mártírja Dávid Ferenc és követői nem csak idehaza, de a világ minden táján ugyanúgy hisznek a keresztény egyház hivatásában, mint én. Nem én beszélek, én kevés volnék ahhoz. Beszél bennem az Isten lelke. Nem magamat prédikálok, hanem a legnagyobb tanítómester, Jézus tanítását.

Ez a belátás megszabadít minket a személyhez kötöttségtől is, mely sokszor gyengít minket. Megszünteti benned azt a felfogást, mellyel